

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לאמנויות

החוג לקולנוע וטלוויזיה

מדריך לכתיבת חיבור אקדמי בחוג

לקולנוע וטלוויזיה

מהדורה שנייה

רכזו וערכו: בועז חגין ואיתי חרל"פ

תשס"ה

תוכן עניינים

4	_____	מבוא	1
4	_____	הגחיות כלליות	2
4	_____	בחירת נושא	2.1
5	_____	מגבלות תוכן	2.1.1
5	_____	מגבלות טכניות	2.1.2
5	_____	מחקר	2.2
7	_____	כתיבת החיבור	2.3
9	_____	פרטים טכניים	3
9	_____	מקוריות	3.1
9	_____	העתקה ממקורות	3.1.1
9	_____	עבודה משותפת	3.1.2
9	_____	מבנה הדף	3.2
9	_____	שוליים	3.2.1
9	_____	ריווח	3.2.2
10	_____	מספור עמודים	3.2.3
10	_____	הדפסה	3.3
10	_____	הדפסת עותק	3.3.1
10	_____	דפים	3.3.2
10	_____	הגשה	3.4
10	_____	הגהה	3.4.1
10	_____	גיבוי	3.4.2
10	_____	כריכה	3.4.3
10	_____	הגשה של העבודה	3.4.4
11	_____	מבנה החיבור	4
11	_____	סוגי חיבורים ומבניהם	4.1
11	_____	חיבור קצר	4.1.1
11	_____	עבודה פרו-סמינריונית או סמינריונית:	4.1.2

12	עמוד שער	4.2
12	תוכן עניינים	4.3
13	מבוא וסיכום	4.4
13	גוף העבודה	5
13	סגנון כתיבה	5.1
13	שפה	5.1.1
13	מילים	5.1.2
13	משפט	5.1.3
14	סימני פיסוק	5.1.4
14	הריווח בין סימני הפיסוק	5.1.5
15	פסקה	5.1.6
15	ציטוטים ופרפרזות	5.2
15	פליגיאט	5.2.1
16	פרפרזה	5.2.2
16	ציטוט קצר	5.2.3
17	ציטוט ארוך	5.2.4
18	הדגשות בתוך ציטוט	5.2.5
18	תוספות לציטוט	5.2.6
18	השמטות	5.2.7
19	הפניות	5.3
19	הפניה בסוגריים	5.3.1
20	הפניות בהן לא ניתן או לא מספיק לציין את שם המשפחה של הכותב/ת	5.3.2
20	הפניות בהן לא ניתן או לא מספיק לציין טווח עמודים	5.3.3
21	הפניות להפניות	5.3.4
21	הערות שוליים והערות סיום	5.4
22	שמות	5.5
22	שמות אנשים	5.5.1
22	כותרות יצירות	5.5.2
23	כותרות באנגלית	5.5.3
24	שמות יצירות עצמאיות	5.5.4
24	שמות יצירות שהן חלק מיצירה עצמאית	5.5.5
25	מקורות	6

25	מבנה רשימת מקורות	6.1
26	כתיבת ביבליוגרפיה	6.2
26	ספר שלם	6.2.1
27	מאמר מתוך ספר	6.2.2
29	מאמר מתוך כתב-עת	6.2.3
30	כתבה מתוך עיתון או מגזין	6.2.4
30	אתר אינטרנט	6.2.5
32	דוגמא לרשימה ביבליוגרפית מלאה	6.2.6
34	כתיבת פילמוגרפיה	6.3
34	פילמוגרפיה סרטים	6.3.1
35	פילמוגרפיה טלוויזיה	6.3.2
36	מדריך מקוצר	7
36	פרפראזה או ציטוט	7.1
36	ביבליוגרפיה	7.2
38	ביבליוגרפיה	8

1 מבוא

במהלך לימודיכם תדרשו להגיש עבודות אקדמיות בכתב במסגרת השיעורים העיוניים בחוג לקולנוע וטלוויזיה. העבודות עשויות להיות בהיקף קצר בעבור קורסים בשנה הראשונה, או בהיקף רחב יותר במקרה של עבודה סמינריונית או פרו-סמינריונית, שתוגש לאחר שמיעת הסמינר או הפרו-סמינר. לעיתים אף תתקלו במונח הגרמני המפחיד "רֶפֶרָט" (das Referat), אך הכוונה היא בסך הכול לחיבור. מטרת דפים אלה הוא לסייע לכם לכתוב עבודות עיוניות בפורמט שנהוג בחוג.

מדריך זה הנו מהדורה שנייה ומורחבת למדריך שיצא בשנת תשס"ב ונערך על ידי עלינא ברנשטיין, שהתבסס על מדריכים קודמים שנכתבו בידי רונית שוורץ ובני בן-דוד. הוא מבוסס ומתאם במידת האפשר לדרישות ה-MLA כפי שנוסחו על ידי Joseph Gibaldi, שהם פשוטים ומתאימים לצרכי מחקר של קולנוע, טלוויזיה ומדיה אינטראקטיביים. סביר להניח שתתקלו בכתבי עת ובספרים בתחום שמותאמים לפורמטים אחרים, שאינם של ה-MLA, ואף ייתכן שתפנו למקורות מדיסציפלינות שונות הנעזרות בכללי הפנייה וביבליוגרפיה אלטרנטיביים (כמו זה של ה-APA). כמו כן קיים סיכוי רב שמרצים בחוג שהורגלו לשיטות כתיבה והפנייה אחרות יציגו בפניכם סילבוסים וביבליוגרפיות בהם נוהג הכתיבה הוא שונה. אנו מאמינים שהבנת עקרונות ה-MLA תסייע לכם להתמצא במהירות גם בפורמטים אחרים, ובכל מקרה הכללים שיפורטו כאן הם שמחייבים בהגשת עבודה עיונית במסגרת החוג לקולנוע וטלוויזיה.

המדריך מיועד לסטודנטים בעלי ידע וניסיון שונים. אם זו הפעם הראשונה בה אתם כותבים תרגיל ביבליוגרפי במסגרת האקדמיה כדאי לעיין בכל המדריך. אם, לעומת זאת, זו כבר העבודה הסמינריונית השלישית שאתם כותבים, תוכלו להיעזר במדריך המקוצר המופיע בסוף המדריך (סעיף 7).

2 הנחיות כלליות

סעיף 2 מתאר באופן כללי כתיבה של החיבור האקדמי. חוקרים שונים פועלים באופן שונה – יש הבונים מתווה ברור מראש ומנסחים את החיבור הסופי על פיו, ויש המצליחים לנסח את ראשי הפרקים רק תוך כדי כתיבה, ומשנים את מתווה החיבור על ידי שכתובים רבים וחוזרים אחר כך. עם הזמן גם אתם תאמצו הרגלים הנוחים לכם, או תלחמו לשנות הרגלים המזיקים לכם. שלבי העבודה המתוארים כאן הם רק הצעה, אשר תוכלו לדעתנו, לסייע לכם בכתיבה.

2.1 בחירת נושא

החיבור האקדמי יאפשר לכם לחקור ולהביע את עמדתכם בסוגיה תיאורטית. לשם כך יהיה עליכם לבחור נושא, לחקור אודותיו, ולנסח את תוצאות המחקר בחיבור האקדמי.

2.1.1 מגבלות תוכן

בבחירת נושא החיבור האקדמי יש לקחת בחשבון מגבלות שונות. סביר להניח שהנושא, לפחות באופן כללי, מוכתב לכם על ידי המרצה בקורס. בסמינר על קולנוע אנגלי עכשווי, למשל, לא סביר שתוכלו להגיש חיבור על סרט לפני אילם. עם זאת, גם כאשר נקבע עבורכם הנושא, ברוב המקרים אתם עדיין חופשיים למצוא היבטים וטענות משלכם. חשוב לבחור נושא שיעניין אתכם אישית, בפרט בעבודות ארוכות אשר דורשות קריאה רבה, צפייה בסרטים ומלאכת כתיבה ממושכת.

2.1.2 מגבלות טכניות

מעבר לעניין האישי יש לקחת בחשבון גם מגבלות טכניות שונות בבחירת הנושא. יש לוודא שהנושא מתאים לאורך העבודה הדרוש ולזמן שביכולתכם להקדיש לעבודה עד למועד הגשתה. בעבודה בהיקף של עמוד וחצי, אותה יש להגיש תוך שבועיים, לא תוכלו למצוא נושא כמו "דמות האישה בקולנוע", שכולל כמות אדירה של יוצרות ודמויות לניתוח. יש למצמצם או להרחיב ולחדד את הנושא כך שניתן יהיה למצוא במסגרת העבודה אותה אתם נדרשים לכתוב.

מגבלה טכנית נוספת היא נגישות. יש לוודא שביכולתכם למצוא את החומר אותו אתם רוצים לחקור כמו סרטים או תוכניות טלוויזיה. כמו כן תזדקקו לחומר תיאורטי שנכתב אודות הנושא כדי לאפשר לכם מחקר סביר. יש לוודא שביכולתכם להגיע למאמרים ולספרים רלוונטיים בשפה בה אתם בקיאים. מצד שני ייתכן שתגלו שהנושא אותו בחרתם כבר נחקר באופן נרחב מאוד ושנושא אחר יאפשר לכם להציע רעיונות והיבטים מקוריים משלכם בקלות רבה יותר. אל תהססו לשנות את הנושא תוך כדי המחקר הראשוני ולהתייעץ עם המרצה אם לא ברורים לכם דרישות העבודה והיקף הנושא אשר מעניין אתכם.

2.2 מחקר

סביר להניח שכבר נתקלתם בעבר בכתיבה אודות קולנוע, למשל בביקורות בעיתונים, ושאלו נזדמן לכם במהלך לימודיכם עד כה לכתוב עבודות בהם הבעתם את דעתכם בנושאים שונים כגון מעלותיה או חסרונותיה של התלבושת האחידה. החיבור האקדמי שונה מכתיבה עיונית אחרת בכך שמעבר להתייחסות למקורות ראשוניים, כמו למשל הסרט בו אתם דנים, הוא מתייחס גם למקורות משניים אקדמיים, כמו מאמרים או ספרים שנכתבו על הנושא. כתיבת דעתכם מבלי להתייחס לכתיבה עיונית נוספת או למסגרת תיאורטית ברורה זוכה לכינוי הגנאי "אימפרסיוניסטית" ואיננה מקובלת בחיבורים אקדמיים. כמו כן, ציון עובדות "ידועות" או תיאור תהליכים היסטוריים או ביוגרפיים ללא הפנייה למקורות הידע יוצר תחושה לא רצינית ולא אמינה. יחד עם זאת, המטרה בחיבור אקדמי אף איננה סיכום מחקרים של כותבים אחרים.

הדרישה בחיבור האקדמי היא להציע רעיונות מקוריים משלכם תוך היעזרות בעבודה קודמת שכבר נעשתה. תוכלו, למשל, למצוא במקורות המשניים מידע רב אודות הנושא בכדי לנסח עמדה מקורית משלכם, תוכלו להתייחס בביקורתיות לרעיונות קודמים ולהציע אלטרנטיבה שבעיניכם מתאימה יותר או לאמץ מתודות

מחקר ותיאוריות. כך, ניתן להיעזר בניתוח כללי אודות השיח סביב הטירוף במערב כדי לנתח את הסרט קן הקוקיה; לאמץ את הגישה המחקרית בניתוח היחס בין החברה הגרמנית בתקופת רפובליקת ויימר לבין הסרטים שנוצרו בה כדי להציע ניתוח של היחס בין החברה הישראלית בשנות השמונים לבין הסרטים שנוצרו במסגרתה; להסביר גישה פסיכולוגית להתנהגות קבוצות ולהראות את הרלוונטיות שלה לצופי טלוויזיה או לתאר פירושים מקובלים לסרט פסיכו של היצ'קוק לפני שאתם מציעים הסבר חדש משלכם תוך הדגשת היתרונות של ניתוח חדש זה. בכל מקרה אין לגשת לכתיבת חיבור אקדמי מתוך בורות למחקרים שכבר נעשו בתחום, או מתוך תחושה שכל מה שנאמר לא רלוונטי בעבורכם.

את המאמרים והספרים תוכלו למצוא על ידי חיפוש בספרייה כמו גם על סמך ביבליוגרפיות של ספרים ומאמרים שכבר מצאתם בנושא ובסילבוס של הקורס. לשם הכרת אמצעי החיפוש הקיימים בספרייה יש לעבור הדרכה ביבליוגרפיות ובמידת הצורך להיעזר בשירות הביבליוגרפי בכדי לאתר את מאגרי המידע הממוחשבים ומנועי החיפוש המתאימים ביותר לצרכים שלכם. לעיתים תגלו שחלק מהספרים או כתבי העת הדרושים לכם אינם נמצאים בספרייה המרכזית באוניברסיטה, המשמשת את הפקולטות לאמנויות ולמדעי הרוח. מומלץ לחפש פריטים גם בספריות אחרות בקמפוס (ספרית מדעי החברה מכילה מידע רב בנושא טלוויזיה ואף ספרים בתחום הקולנוע, בספרייה לרפואה ומדעי החיים תוכלו למצוא גם ספרים בפסיכולוגיה ובחקר התרבות), במוסדות אקדמיים אחרים אליהם אתם מסוגלים להגיע ובמוסדות אחרים כמו ספריות הסינמטקים.

לא כל מה שמודפס בספרים ובכתבי עת או מופיע באינטרנט בהכרח נכון. נסו להעריך עד כמה המקור אותו אתם בוחנים מעודכן ובקיא (מפנה למאמרים ולספרים חדשים בנושא), זוכה להתייחסות על ידי חוקרים אחרים ולהערכה חיובית בביקורות ספרים בכתבי עת בתחום, מעלה טיעונים הגיוניים, ניטרלי ככל הניתן בנושא (האם אלה פרסומים שנועדו לקדם את הסרט?) או בעל גישה לחומר בו הוא עוסק (האם למשל נתגלו או הותרו להפצה סרטים "אבודים" או מצונזרים מאז שנכתב). באופן כללי, אפשר לסמוך יותר על ספרים שיצאו בהוצאה שאתם כבר מכירים ומעריכים או הוצאות אוניברסיטאיות מוכרות, ובכתבי עת שמאמריהם נשפטו על ידי מומחים ומציינים במפורש שהנם "peer reviewed" או בעלי "editorial board". אם האתר, המאמר או הספר כוללים מידע ביוגרפי על הכותב/ת תוכלו להיעזר בו בכדי להעריך את בקיאותו או בקיאותה בנושא. שימו לב שאתרי אינטרנט אוניברסיטאיים מכילים גם דפי בית אישיים שאינם עוברים ביקורת או פיקוח. היעזרו בהגיון הבריא, בניסיון ובידע אותם אתם צוברים תוך כדי המחקר.

תוך כדי קריאת החומר מומלץ לנהל רישום. תוכלו לציין רק באופן כללי מה כתוב בספר או במאמר, או לחלף טיעונים ספציפיים שנראים לכם רלוונטיים. בין אם אתם מנהלים רישום ידני או ממוחשב ובין אם אתם מצלמים עמודים או מאמרים שלמים, יש לוודא שאתם גם אוספים את כל המידע הדרוש בכדי להתייחס למקור בעבודה. אם אתם מצלמים ספר, יש לצלם גם את עמוד השער ואת העמוד שאחריו, כך שיהיה בידכם כל המידע הדרוש לכתיבת ביבליוגרפיה תקנית (שם הוצאה, עיר הוצאה, שנת הוצאה, וכו' – ר' סעיף 6).

בדומה, ייתכן שתצטוו לצלם או לרשום מידע ביבליוגרפי הדרוש למאמרים מתוך כתבי עת. אם אתם מעתיקים ציטוטים ציינו במפורש מאיזה עמוד הם לקוחים, ואם הציטוט גולש לעמוד הבא – ציינו את המקום במפורש, שכן בעבודה הסופית אולי תעזרו רק בחלק מהציטוט, ויהיה עליכם לציין מאיזה עמוד הוא נלקח. רישום מסודר יקל עליכם בזמן כתיבת העבודה, יאפשר לכם לחדד את נושא העבודה, ויעזור לכם להימנע מגניבה ספרותית לא מכוונת (Gibaldi 30).

2.3 כתיבת החיבור

לאחר קריאת יסוד בנושא אותו אתם רוצים לחקור אספו את רשימותיכם ונסו לנסח נושא ממוקד שעונה על ההגבלות השונות. הנושא אמור להוביל לראשי פרקים (יש המעדיפים לנסח את הנושא כשאלה מרכזית שמתפרקת לשאלות משנה). למשל, מהנושא "דמות היהודי בסרטיו של וודי אלן" ניתן לחשוב על נושאי משנה כמו "דמות האם היהודיה", "יחסים בין גבר יהודי לאישה לא-יהודיה", "החזרה בתשובה וחיפוש אלוהים בסרטיו של וודי אלן", "ייצוג של אנטישמיות בסרטיו של אלן" או "הקונטקסט התרבותי שבו יוצר אלן את דימויי היהודים". המטרה בשלב זה היא להגיע למתווה החיבור, שיכלול טענה מרכזית וטענות משנה שיהוו ראשי פרקים המחזקים את הטענה המרכזית ומתפתחים באופן לוגי. טענה מרכזית אפשרית היא: "בעולם של וודי אלן, בו הנשים היהודיות דומיננטיות והגברים היהודים חלשים, רק רומן של יהודי עם אישה נוצרייה שהיא צעירה ממנו מאפשר לו להגיע לגבריות נורמטיבית". בשלב זה נעבור על נושאי המשנה, ונגלה, למשל, שהעיסוק בחזרה בתשובה וחיפוש אחר אלוהים אינו רלוונטי לחיבור זה, ועל כן יושמט מהמתווה הסופי, למרות כל הכאב שכרוך באובדן חומר שאספתם וחקרתם במשך זמן רב. ייתכן שתגלו בשלב זה שהנושא שלכם רחב מידי, ויהיה עליכם לנסחו מחדש כך שניתן יהיה למצותו בפחות ראשי פרקים, או ההפך.

את נושאי המשנה יש לסדר באופן הגיוני. עקרונות ארגון נפוצים שתוכלו לאמץ:

- (1) **סדר כרונולוגי** (התפתחות דמות היהודי בסרטיו השונים של אלן לאורך השנים)
- (2) **סיבה ותוצאה** (שינויים בחייו האישיים של אלן היוצר השפיעו על דמויות בסרטיו; אירועים פוליטיים בארה"ב השפיעו על העולם הקולנועי אותו יצר אלן)
- (3) **תיאור תהליך** (סרטים רבים של אלן מכילים עלילה דומה: יהודי מנסה לברוח מעולמו אל בחורה נוצרייה צעירה ממנו, אך נכשל בשל זכרונות שרודפים אותו)
- (4) **מעבר לוגי דדוקטיבי** – מן הכלל אל הפרט (תיאור מצב כללי, ואז תיאור כל סרט וסרט בנפרד)
- (5) **מעבר לוגי אינדוקטיבי** – מן הספציפי אל הכללי (תיאור סרט ספציפי, או מספר סרטים ואז הסקת מסקנות קולקטיביות למשל על הקולנוע בכלל, על וודי אלן, או על התרבות היהודית בניו יורק)

מומלץ למספר את הנושאים ואת תת הנושאים בחיבור באופן שיבהיר לכם את מבנה העבודה: פיתוח הירארכי של נושא מסוים, הסבר תהליך, השוואה, הנגדה וכו'. אם למשל בחרתם להשוות בין סופרים יהודיים ניו

יורקיים לבין יצירתו של אלן בנושא דמות היהודי, תוכלו לארגן את עבודתכם על ידי תיאור הספרות, ולאחר מכן הקולנוע, או לחילופין על ידי בחירת תת-נושאים מסוימים, והשוואה בכל נושא ונושא בין הספרות לבין הקולנוע.

הפיתוח ההירארכי של הנושאים ושל תת-הנושאים במקרים אלה עשוי להיות:

1. דמות היהודי בספרות הניו יורקית
 - 1.1 דמות היהודי הגבר בספרות
 - 1.1.1 דמות האב "הנעבעך" בספרות
 - 1.1.2 דמות הידיד המצליחן בספרות
 - 1.2 דמות היהודיה בספרות
 - 1.2.1 דמות האם הדומיננטית בספרות
 - 1.2.2 דמות האחות החוזרת בתשובה בספרות
2. דמות היהודי בקולנוע של וודי אלן
 - 2.1 דמות היהודי הגבר בקולנוע של אלן
 - 2.1.1 דמות האב "הנעבעך" בקולנוע של אלן
 - 2.1.2 דמות הידיד המצליחן בקולנוע של אלן
 - 2.2 דמות היהודיה בקולנוע של אלן
 - 2.2.1 דמות האם הדומיננטית בקולנוע של אלן
 - 2.2.2 דמות האחות החוזרת בתשובה בקולנוע של אלן

מבנה אלטרנטיבי לאותה עבודה עשוי להיות:

1. דמות הגבר היהודי
 - 1.1 דמות האב "הנעבעך"
 - 1.1.1 דמות האב "הנעבעך" בספרות
 - 1.1.2 דמות האב "הנעבעך" בקולנוע של אלן
 - 1.2 דמות הידיד המצליחן
 - 1.2.1 דמות הידיד המצליחן בספרות
 - 1.2.2 דמות הידיד המצליחן בקולנוע של אלן
2. דמות האישה היהודיה
 - 2.1 דמות האם היהודיה הדומיננטית
 - 2.1.1 דמות האם היהודיה הדומיננטית בספרות

2.1.2 דמות האם היהודיה הדומיננטית בקולנוע של אלן**2.2 דמות האחות החוזרת בתשובה****2.2.1 דמות האחות החוזרת בתשובה בספרות****2.2.2 דמות האחות החוזרת בתשובה בקולנוע של אלן**

מומלץ להשקיע זמן ומחשבה בבנייה של מתווה לעבודה, אשר ישתלם בכתיבה הסופית. אל תהססו לחזור ולשנות את מבנה ראשי הפרקים תוך כדי העבודה אם אתם מוצאים בכך צורך.

החיבור האקדמי מאפשר לכם יצירתיות רבה בבחירת נושא המחקר הספציפי, בהעלאת רעיונות חדשים, במציאת טיעונים מקוריים, קישורים חדשים וביקורת עצמאית על מה שכבר נכתב בנושא. את כל אלה יש לנסח בשפה נקייה ופשוטה, בניסוחים בהירים ובטענות מבוססות ומקושרות. יש להימנע ככל האפשר משימוש במטאפורות, במליצות ובפתגמים. את החיבור יש לכתוב על פי כללים אחידים, אשר עשויים גם לסייע לכם לארגן באופן לוגי את החשיבה אודות הנושא.

3 פרטים טכניים**3.1 מקוריות****3.1.1 העתקה ממקורות**

העבודה המוגשת חייבת להיכתב באופן עצמאי על ידי מי שרשומ/ה כמגיש/ה של העבודה. מותר ואף הכרחי להיעזר בספרים, אתרי אינטרנט ומאמרים בנושא ולהשתמש בטיעונים העולים מהם, אך במקרה זה יש להפנות אליהם במפורש בגוף העבודה באמצעות ציטוטים ופרפרזות ולצייןם בביבליוגרפיה. העתקה של רעיונות או ניסוחים מבלי לציין זאת באופן תקני אסורה.

3.1.2 עבודה משותפת

כתיבה והגשת של עבודות אקדמיות היא ביחידים, אלא אם נאמר במפורש שמותר להגיש עבודות זוגיות או קבוצתיות. במקרה זה על העבודה להתחלק באופן שוויוני בין הרשומים כמגישה.

3.2 מבנה הדף**3.2.1 שוליים**

יש להשאיר שוליים של 2.5 סנטימטרים לפחות בחלק העליון של הדף, בחלקו התחתון, ומשני צדדיו.

3.2.2 ריווח

עבודה אקדמית תודפס בריווח כפול (או 1.5, על פי דרישת המרצה) בין השורות לכל אורכה.

3.2.3 מספור עמודים

יש למספר את כל עמודי העבודה, למעט עמוד השער. העמוד מיד אחרי עמוד השער ייחשב לעמוד מספר 1. המספור יעשה בפיינה השמאלית העליונה של כל עמוד. אין לכתוב את המילה "עמוד" או כל סימן אחר ליד המספר אשר מציין את העמוד. לפני מספר העמוד רצוי לכתוב את שם המשפחה של מגיש/ת העבודה, בכדי לאפשר זיהוי של דפים בודדים. רצוי להיעזר ביכולתם של מעבדי תמלילים להוסיף מספור אוטומטי או כותרת עליונה אוטומטית.

3.3 הדפסה

3.3.1 הדפסת עותק

עבודות בחוג יוגשו מודפסות בגופן קריא ובגודל סביר (למשל, David 12). יש לוודא שהמדפסת תקינה וההדפסה ברורה.

3.3.2 דפים

יש להגיש עבודות מודפסות על דפי קווארטו או פוליו חלקים לבנים. יש להדפיס רק על צד אחד של הדף.

3.4 הגשה

3.4.1 הגהה

יש לקרוא עותק מודפס של העבודה לפני הגשתה, ולוודא שלא נפלו בה טעויות. במקרה ויש לכם חברים טובים שמוכנים לקרוא קצת על קולנוע, כדאי לתת לעין נוספת לבחון את העבודה. כמו כן ניתן להיעזר בבודקי איות ממוחשבים, אך שימו לב שלא תמיד התיקונים שלהם מתאימים לעבודתכם. לאחר התיקונים יש להדפיס עותק סופי נקי משגיאות.

3.4.2 גיבוי

באחריות התלמידים לשמור עותק של כל עבודה המוגשת בחוג. יש לשמור צילום ו/או גיבוי או מספר גיבויים של הקובץ הסופי. מומלץ מאוד לגבות את הקובץ גם במהלך העבודה ולא רק את העותק הסופי.

3.4.3 כריכה

יש לוודא שדפי העבודה מהודקים יחדיו. אין צורך לעטוף את העבודה מההודקת בשקית פלסטיק נוספת, או להגישה בקלסרים עבים אשר מקשים על פתיחתה, קריאתה וסימון ההערות. עבודות ארוכות, שקשה להדק את דפיהן, רצוי להגיש בתיקייה הנפתחת בקלות.

3.4.4 הגשה של העבודה

עבודות פרו-סמינריוניות וסמינריוניות יש להגיש במזכירות החוג. עבודות אחרות תוגשנה על פי הנחיות המרצה, במסגרת השיעור או התרגיל עצמו או שתדרשו "להגיש בתא". פירוש הביטוי "להגיש בתא" הוא

שיש לשלשל את העבודה אל תוך התא של המרצה הנמצא בתוך מערך של עשרות תאים הסמוך לקיר מחוץ למזכירות החוג לקולנוע וטלוויזיה. שימו לב שבדופן התאים הסמוכה לדלת המזכירות נמצאת רשימת מרצים בסדר הא"ב אשר תסייע לכם למצוא את מספר התא הדרוש לכם.

4 מבנה החיבור

4.1 סוגי חיבורים ומבניהם

במהלך לימודיכם תדרשו להגיש שלושה סוגי חיבורים עיוניים:

1. חיבור קצר (או "רפרט בכתב") בתרגילים בשנה א', בקורסים, או במהלך סמינרים ופרו-סמינרים
2. עבודה פרו-סמינריונית לאחר סיום השתתפות בפרו-סמינר (בדרך כלל בשנה ב' של התואר הראשון)
3. עבודה סמינריונית לאחר סיום השתתפות בסמינר (בשלב מתקדמים של התואר הראשון ובתואר השני) החיבורים שונים במבנה ובהיקף שלהם.

4.1.1 חיבור קצר

מבנה:

1. עמוד שער (לא ימוספר, ולא יילקח בחשבון במספור העמודים)
2. גוף החיבור, הכולל פסקת מבוא, פיתוח נושא החיבור ופסקת סיום
3. רשימת מקורות הכוללת ביבליוגרפיה ופילמוגרפיות

היקף:

יש לברר עם המרצה בכל קורס וקורס מה הדרישות המדויקות בעבודה.

4.1.2 עבודה פרו-סמינריונית או סמינריונית:

מבנה:

1. עמוד שער (לא ימוספר, ולא יילקח בחשבון במספור העמודים או בתוכן העניינים)
2. תוכן עניינים
3. מבוא
4. פרקי העבודה
5. סיכום
6. רשימת מקורות הכוללת ביבליוגרפיה ופילמוגרפיות

בסיום העבודה ניתן להוסיף נספח או נספחים שיכילו טקסטים – תעודה, סקירה, שרטוט, קטע עיתונות – שלא השתלבו ברצף הדיון, אך עדיין נוגעים לחיבור.

היקף:

עבודה פרו-סמינריונית תהיה באורך של 10-15 עמודים. הביבליוגרפיה והיקפה ייקבעו בהתייעצות עם המרצה. בכל מקרה, יש להפנות לפחות לשבעה מקורות אקדמאיים. מאמר ביקורת בעיתונות אינו נחשב מקור אקדמי.

עבודה סמינריונית תהיה באורך של 20-30 עמודים. הביבליוגרפיה והיקפה ייקבעו בהתייעצות עם המרצה. בכל מקרה, יש להפנות לפחות לחמישה עשר מקורות אקדמאיים. מאמר ביקורת בעיתונות אינו נחשב מקור אקדמי.

4.2 עמוד שער

כל עבודה עיונית תכלול בתחילתה עמוד שער. עמוד זה לא ימוספר ולא ייחשב במספור (העמוד שאחריו ייחשב לעמוד 1). עמוד השער יכלול את המידע הבא: שם האוניברסיטה, הפקולטה והחוג; שם החיבור; מסגרת כתיבת החיבור; שם מרצה, תלמיד, מספר תלמיד (בדרך כלל מספר תעודת זהות); תאריך הגשה (ולא תאריך כתיבת החיבור). דוגמא:

<p>אוניברסיטת תל אביב הפקולטה לאמנויות ע"ש יולנדה ודוד כץ החוג לקולנוע וטלוויזיה</p> <p>גיבורי על בטלוויזיה האמריקאית</p> <p>שם הסמינר: פוסטמודרניזם ותרבות נעורים מרצה: ד"ר מיכאל רוזנבאום</p> <p>מגיש: יוחנן שניידר ת.ז.: 016664802 תאריך הגשה: 27 אוקטובר 2007</p>

4.3 תוכן עניינים

הדף השני בחיבור פרו-סמינריוני או סמינריוני ייוחד לתוכן עניינים, וימוספר בתור העמוד הראשון. יש להקפיד על התאמה מוחלטת בין שמות הפרקים בתוכן העניינים לשמות הפרקים ו/או הסעיפים בגוף העבודה הן מבחינת הניסוח והן מבחינת הסדר. תוכלו להיעזר באפשרות יצירת תוכן עניינים אוטומטי על ידי מעבד התמלילים שלכם. בעבודות קצרות יותר מחיבור פרו-סמינריוני אין לכלול תוכן עניינים אלא אם קבלתם הנחייה מפורשת לעשות כך מהמרצה.

4.4 מבוא וסיכום

במסגרת המבוא יוצגו ברמת הכללה גבוהה נושא החיבור, הטענות העיקריות שבו ומסקנותיו הסופיות. כמו כן, יוצגו במבוא מונחי יסוד המשמשים לחיבור והרקע התיאורטי עליו הוא מתבסס. בסיכום יש לחזור בקצרה ובבהירות על החוטים המרכזיים של הדיון בהקשר של המסקנות המסכמות. מה שהוצג במבוא כהיפותזה או כאפשרות תיאורטית יתואר בסיכום כטענה שהוכחה באופן מלא או חלקי ומובילה לשאלות נוספות למחקר עתידי.

5 גוף העבודה

5.1 סגנון כתיבה

5.1.1 שפה

באוניברסיטת תל אביב יש להגיש עבודות בעברית. תוכלו לפנות למרצה ולבחון אפשרות להגיש עבודה כתובה בשפה אחרת. באופן כללי אין לתרגם ציטוטים: אם קראתם מאמר באנגלית יש לצטט באנגלית, אם קראתם מאמר בעברית או מאמר שתורגם באופן רשמי לעברית, יש לצטט בעברית וכן הלאה. אם לא ברור לכם אם השפה אותה אתם מצטטים מוכרת לבודק/ת העבודה יש להתייעץ עם המרצה, אשר עשוי/ה להורות לכם לתרגם את הציטוטים. **בכל מקרה אין לתרגם ציטוטים באנגלית.** אם ציטוט בשפה זרה מפריע לכם לרצף הכתיבה, כתבו פרפרזה לדברים (ר' סעיף 5.2.2).

5.1.2 מילים

היחידה המשמעותית הבסיסית ביותר בחיבור האקדמי היא המילה. יש להקפיד על איות אחיד ותקני של המילים לכל אורך החיבור, למעט בתוך ציטוטים אשר בהם יש להעתיק במדויק את האיות המקורי. אם, למשל, החלטתם לכתוב "תל-אביב" עם מקף, יש להקפיד לעשות זאת לכל אורך העבודה, ולא לשנות ל"תל אביב" בחלק מהמקרים. אם אתם מצטטים שפות זרות, או כאשר אתם מציינים שמות בשפת המקור, יש להקפיד לכתוב את כל הסימנים הרלוונטיים ולהוסיפם בכתב יד אם לא ניתן להדפיסם:

דוגמאות

le cinématographe des frères Lumière, Pedro Almodóvar, François Truffaut, *Mama cumple cien años*, der Kinogänger.

5.1.3 משפט

את המילים יש להרכיב לכדי משפטים. עבודה המורכבת כולה ממשפטים בני שתי מילים נוסח "דנה נמה" ו"דנה קמה" עשויה ליצור רושם ילדותי. מצד שני אין כל צורך להרכיב משפטי ענק בעברית. **משפט העולה על שלוש שורות עשוי להיות מסורבל**, ויש לשקול לפצל אותו לשני משפטים או יותר. פסקאות המורכבות

ממשפט אחד ארוך מאוד קשות לקריאה, ומצביעות לעיתים קרובות על טיעון מסורבל או אוסף רעיונות לא מגובש. סיום משפט יצוין באמצעות סימן פיסוק מתאים.

5.1.4 סימני פיסוק

רוב המשפטים בעבודה (משפטי חיווי) יסתיימו בנקודה (אם כי לעיתים ניתן להשתמש במפסיק אחר, כמו נקודה-פסיק) ומשפטי שאלה יסתיימו בסימן שאלה. לא נהוג להשתמש בסימני קריאה או בשלוש נקודות בחיבור עיוני אקדמי, אלא במסגרת ציטוט. מראה מקום או מאמר מוסגר בעל קשר רופף למשפט העיקרי יובא בסוגריים, אשר בדרך כלל יהיו סוגריים עגולים. אם נדרשים סוגריים פנימיים בתוך סוגריים יהיו אלה סוגריים מרובעים (ההיפך מהנהוג במתמטיקה).

דוגמא:

בתקופה זו ביים אלן סרטים רבים, מבלי להופיע בהם כשחקן (שושנת קהיר הסגולה [1985], ספטמבר [1987], אישה אחרת [1988]).

5.1.5 הריווח בין סימני הפיסוק

על מנת שהעבודה תראה אסתטית, ולא ייווצרו מצבים של נקודות ופסיקים ללא קישור, סוגרים נפתחים בסוף שורה, או פתיחת ציטוט ללא הציטוט עצמו, יש להקפיד על שימוש נכון בריווח. השימוש הנכון נעשה באופנים הבאים:

1. אחרי רוב סימני הפיסוק (ביניהם נקודה, פסיק, נקודה-פסיק) יבוא תו רווח. אין להוסיף תו רווח לפני סימני פיסוק אלה.
2. לפני פתיחת סוגריים ופתיחת מרכאות יבוא תו רווח, אך לא אחריהן.
3. כאשר יש לפחות שני סימני פיסוק רצופים שאחריהם אמור לבוא רווח (כמו נקודה אחרי סגור סוגריים), יש לכתוב רק רווח אחד אחרי סימן הפיסוק האחרון.
4. בדומה, כאשר יש לפחות שני סימני פיסוק רצופים שלפניהם אמור לבוא רווח (כמו פתיחת מרכאות מיד אחרי פתיחת סוגריים), יש לכתוב רק רווח אחד לפני סימן הפיסוק הראשון.

דוגמא לכתובה לא טובה:

בחלקה הראשון של עבודה זו, אשר יתמקד בקריאה סמיוטית של הטקסט הפרסומי ("תעמולה קפיטליסטית" בניסוחו של קאופמן), אציג בקצרה את תורת הבלשנות של פרדיננד דה סוסיר (Saussure) וצ'ארלס סנדרס פירס (Peirce).

תיקון הדוגמא:

בחלקה הראשון של עבודה זו, אשר יתמקד בקריאה סמיוטית של הטקסט הפרסומי ("תעמולה קפיטליסטית" בניסוחו של קאופמן), אציג בקצרה את תורת הבלשנות של פרדיננד דה סוסיר (Saussure) וצ'ארלס סנדרס פירס (Peirce).

5.1.6 פסקה

יש לדאוג שהמשפטים בעבודה ירכיבו פסקאות מובחנות וברורות. הפסקה מתחילה בשורה חדשה, ובמרתק גדול מהרגיל מהשוליים (למשל, על ידי לחיצה על מקש Tab) למעט הפסקה הראשונה בפרק. שימו לב שאתם כותבים חיבור ולא אוסף או רשימה. פירוש הדבר שהמשפטים חייבים להיות קשורים זה לזה בתוך הפסקה. בדומה, הפסקאות גם כן חייבות להיות קשורות זו לזו באופן ברור במסגרת הפרק והפרקים במסגרת החיבור כולו. החיבור בין המשפטים / פסקאות נעשה באמצעות מילים וביטויים מתאימים כמו: 'בנוסף לכך', 'לדוגמא', 'כמו', 'בניגוד לכך', 'אפשרות אחרת לפרש סרט זה היא', וכו'. אם לא ברור לכם הקשר של משפט מסוים אל כלל הפסקה, או של פסקה מסוימת אל כלל הפרק, או של הפרק כולו אל הטענה המרכזית של החיבור – הם כנראה לא שייכים לחיבור זה, אלא לחיבור אחר. יש להשמיטם. אם כן ברור לכם הקשר – יש לציין אותו בעזרת ביטויים כמו אלה שהוזכרו בכדי שיהיה ברור גם לקורא/ת.

5.2 ציטוטים ופרפרזות

5.2.1 פלגיאט

חיבור אקדמי אמור להתייחס למחקרים קודמים בנושא בו הוא עוסק. התייחסות כזו, ללא ציון מפורש של המקור, מהווה פלגיאט ("גניבה ספרותית"), היא שוות ערך להעתקת עבודה והיא אסורה באוניברסיטה. התייחסות למקור אפשרית בשלוש דרכים: פרפרזה (סיכום במילים שלכם), ציטוט קצר וציטוט ארוך. לצד הפרפרזה או הציטוט תבוא הפניה למקור המשולבת בטקסט, כאשר פרטים מלאים אודות המקור יופיעו ברשימה הביבליוגרפית בסיום החיבור. כמו כן, אין לציין פריט ברשימה הביבליוגרפית אשר לא הפנתם אליו במהלך העבודה.

ציטוט הוא העתקה מדויקת של המקור. אין לשנות איות או סימני פיסוק אלא על פי כללי ההשמטה וההוספה וזאת תוך ציון הדבר במפורש. יש לוודא שהציטוט, גם כאשר הוא חלקי, מובן באופן נכון, ואין לשנות את המשמעות של המקור. שימוש זהיר ומבוקר בציטוטים הוא מומלץ בעבודה אקדמית. עם זאת, יש להיזהר משימוש רב מדי בציטוטים אשר עשוי ליצור רושם שאינך בעל/ת חשיבה מקורית או יכולת כתיבה עצמאית (Gibaldi 80). תוכלו להימנע ממצב זה באמצעות פרפרזות.

5.2.2 פרפרזה

פרפרזה הנה סיכום במילים שלכם לטענה שהופיעה במקור. יש ללוות את הטענה בהפניה אל המקום ממנו נלקחה. אם דברייכם מתייחסים לטענה ספציפית, יש להפנות אל העמוד, טווח העמודים, כרך, פרק או חלק בהם הופיעה. אם הטענה מתייחסת למאמר או לספר שלם אין צורך לציין עמודים.

דוגמאות:

בספר זה מציע בריאן טאבס (Taves) ניתוחים פילוסופיים ופוליטיים לסרטי הרפתקאות (153-171, 54).

מחקרים רבים (Dyer, Stars; Phillips) מציגים את דימוי הכוכב בתור "טקסט" הכתוב ב"שפה" המובנת לצופים.

5.2.3 ציטוט קצר

ציטוט קצר לא עולה על ארבע שורות באורכו. במקרה זה יש לשלבו בתוך רצף העבודה, במסגרת הפסקה, תוך הפרדתו במרכאות כפולות. אם המשפט המצוטט כולל בעצמו מרכאות כפולות יש להחליפן בגרשיים (ראו דוגמא 2). מעבר לכך, אין לשנות דבר בציטוט מבלי לציין זאת. שימו לב שהציטוט הקצר משתלב בתוך המשפטים שלכם ממש, ולא מתוסף סתם ללא קישור. לאחר הציטוט יש להוסיף בסוגריים פרטים המפנים לעמודים ולמקור ממנו לקוח הציטוט.

דוגמאות:

1

לטענתו של פולאן "האישה לא הפסיקה לצרוח בהיסטריה כמעט שזו 'שערורייה' ושטרנטינו הוא 'פשיסט'" (15).

2

בדומה לאורלי לובין הטוענת ש"החלל בסרט [...] תחום בחצר המשפחתית הסגורה" (121), טוען הכותב שגם סצינות החוץ מעוצבות במזנסצינה קלאוסטרופובית.

שימו לב שלא ציינו את שמה של לובין בסוגריים, מכיוון שזה מופיע בתחילת המשפט, ואין צורך לחזור שנית על השם. אופציה נוספת לכתובה היא זו:

טענת הכותב אודות העיצוב הקלאוסטרופובי של סצינות החוץ מזכירה כמובן את הטענה לפיה "החלל בסרט [...] תחום בחצר המשפחתית הסגורה" (לובין 121).

5.2.4 ציטוט ארוך

ציטוט העולה על ארבע שורות יופרד מרצף הטקסט, ויופיע באופן הבא:

1. כפסקה נפרדת, אשר לפניה ואחריה תהיה שורת רווח.
2. **ללא מרכאות כפולות**
3. מרוחק יותר מהשוליים מאשר שאר הטקסט (משני הצדדים)
4. בסופו תבוא הפניה אל המקור והעמודים ממנו/מהם נלקח הציטוט.

דוגמאות:

1

היבט אחר מציע וולטר בנימין, אשר מתייחס לשינוי באופני הייצור של האמנות ושל הפצתה:

[...] עקב הליכים מעין אלה נפגע גרעין רגיש ביותר של מושא האמנות [...] זוהי האותנטיות שלו. האותנטיות של דבר היא כל מה שהוא עשוי להנחיל כמסורת מרגע היווצרותו, החל מקיומו החומרי וגמור בעדותו ההיסטורית. [...] את מה שאובד כאן נוכל לכלול במושג ההילה [...]. כללית אפשר לנסח זאת כך: טכניקת השעתוק מנתקת את המשועתק מתחום המסורת. (בנימין 22)

בעולם כפי שמתארו בנימין אין לאמנות כל יכולת להנציח – היא הרי חסרת מסורת. [וכו']

2

מאמרו של רולן בארת, "The Death of the Author", מסמל בעבור רבים את המהלך הביקורתי בו איבד הסופר את תכונותיו הרומנטיות, דהינו את היותו אחראי על היצירה ומשמעותה, והפך להיות "עוד סימן" בטקסט:

[W]riting is the destruction of every voice, of every point of origin. Writing is that neutral, composite, oblique space where our subject slips away, where all identity is lost, starting with the very identity of the body writing [...] the voice loses its origin, the author enters into his own death (Barthes, Image 142).

אם אנו לוקחים את הכרזתו של בארת כפשוטה, מקבלים עלינו את ההנחות הנובעות ממנה (לפחות בקריאה ראשונה), ומשליכים אותן על דמות האוטר [וכו']

5.2.5 הדגשות בתוך ציטוט

ככלל אין לשנות דבר בציטוט. אם בציטוט כבר מופיעה הדגשה יש לציין זאת במפורש, בתוך הסוגריים לאחר ההפניה, למשל במילים "ההדגשה במקור", או "אותיות מוטות במקור" (ניתן לציין בהערת שוליים שכל ההדגשות במקור, אלא אם מצוין אחרת). אם ברצונכם להדגיש חלק מהציטוט, שלא היה מודגש במקור, יש לכתוב זאת במפורש – "ההדגשה שלי". מעבר למקרים אלה אין לשנות את סגנון הכתיבה של המקור, ואין להעתיק ציטוטים שלמים באותיות מודגשות או מוטות אם לא היו כך במקור.

דוגמא:

בדינו בהיציקוק מבליט ז'יז'ק את כוחו של זה לתעתע בצופה, או בניסוחו: "החלום האולטימטיבי של היציקוק היה, כמובן, לבצע **מניפולציה** ישירה על הצופה" (65, ההדגשה שלי).

5.2.6 תוספות לציטוט

לעיתים יש צורך להוסיף מילה או מספר מילים לציטוט בכדי שישתלב באופן תקני ברצף הטקסט או בכדי להבהיר הפניה שלא מובנת ללא ההקשר. את התוספת יש להקיף בסוגריים מרובעים. אם ברצונכם להדגיש שניסוח מסוים אכן הופיע כך במקור, למרות, למשל, איות שגוי או טענה בעייתית מבחינה פוליטית, ניתן להוסיף את המילה sic ("כך" בלטינית). למשל, כותבות וכותבים רבים מוחים בדרך זו על השימוש במילה man כדי לציין את כלל האנושות תוך התעלמות מהנשים שבה:

דוגמאות:

"אף כי לרוב [אודט] לא הרשתה לו [לסוואן] להתלוות אליה למקומות ציבוריים, בטענה שהדבר יעורר שמועות [...] מצא עצמו איתה בכפיפה אחת" (פרוסט 100).

נראה שדאגתה של נייסטרום (Nystrom) מפני שינוי ב-"intellectual character of Western man" [sic] (40) הנה מעט מוגזמת בדיעבד.

5.2.7 השמטות

מכיוון שציטוט חייב להיות נאמן למקור, ולא לשנות את משמעותו, אין להשמיט מתוכו חלקים מבלי לציין זאת על ידי שלוש נקודות בסוגריים מרובעים (להלן בדוגמא הראשונה). אם הציטוט הוא של מילים בודדות ומובן מאליו שאינו מהווה משפט שלם מתוך המקור, אין צורך לציין את ההשמטה לפני או אחרי (להלן בדוגמא השנייה).

דוגמאות

בניגוד לטענתו של קליין כי "אסי דיין הוא [...] מזמן יותר מסתם שחקן" (26), הרי שמעמד הכוכב של דיין אינו מובן מאליו בעידן של הערוץ המסחרי המייצר כוכבים מסוג אחר לגמרי.

החולה איננו רק קורבן של המערכת. למעשה, היחסים בין הפציינטיים לצוות בסרט הם מעין משחק המהווה דוגמא לאותם "*perpetual spirals of power and pleasure*" כפי שאופיינו על ידי פוקו (Foucault 45, אותיות מוטות במקור).

5.3 הפניות

5.3.1 הפניה בסוגריים

ההפניה הנהוגה בחוג היא בסגנון ה-MLA. בסיום העבודה כלולה רשימת מקורות אשר מכילה פרטים מלאים על ספרים, אתרי אינטרנט, סרטים ותוכניות טלוויזיה אליהם התייחסתם בחיבור. אך גם במהלך החיבור עצמו יש לציין אילו טענות אינן המצאות מקוריות שלכם, וזאת באמצעות ציטוטים ופרפרזות המלווים בהפניה (ר' סעיפים 5.2.2, 5.2.3, 5.2.4). ההפניה צריכה לאפשר איתור המקור המדויק, ובדרך כלל מספיק לציין שם משפחה של כותב/ת המאמר / ספר / אתר, ועמוד או טווח עמודים אם מדובר בציטוט או בפרפרזה שמתייחסת לטיעון ספציפי. בדוגמא הראשונה הציטוט נלקח מתוך עמוד 89 בספר או מאמר של גרץ אשר יופיע ברשימת המקורות בסוף החיבור. שימו לב שמספר העמוד מופיע מיד אחרי שם המשפחה, ללא ציון המלה 'עמוד', או הקיצורים 'עמ', 'p.' או 'pp.' הנהוגים בפורמטים אחרים.

שם המשפחה של הכותב/ת יופיע בדיוק – **באותו איות ובאותה שפה** – כפי שהוא רשום ברשימת המקורות הביבליוגרפית. בדוגמא השנייה, למשל, השם Bazin אינו מתועתק לאותיות עבריות, שכן הוא מפנה אל פריט ביבליוגרפי באנגלית. שימו לב: יש לכלול בהפניה בסוגריים רק את המידע ההכרחי. אם ניתן להבין בבירור חלק מהמידע מתוך תוכן החיבור עצמו, אין צורך לחזור עליו בסוגריים (ראו דוגמאות בסעיף 5.2.3). כאשר אתם מציינים מספר כותבים בהפניה, הפרידו ביניהם בעזרת נקודה פסיק (דוגמא 3).

דוגמאות:

1

בסרטי מלחמה קלאסיים "הקבוצה אמנם נלחמת שכם אל שכם, אך הניצחון בקרב הוא גם ניצחונו של היחיד היוזם [...]" (גרץ 89).

2

כוכב הקולנוע מהווה גיבור "embodying a destiny with which scenarists and directors must comply" (Bazin 176).

3

קשה לדון בהתקבלותה של תיאורית האוטר בארה"ב ללא קריאה מעמיקה של מאמריו של סאריס. כך כותבים וכותבות רבים (Cook 137-147; Wexman 4-5; Stoddart 41-3) מוצאים את עצמם מתייחסים אליו ומצטטים אותו, גם כאשר הם אינם מסכימים עם דבריו.

5.3.2 הפניות בהן לא ניתן או לא מספיק לציין את שם המשפחה של הכותב/ת

במקרים מסוימים לא ניתן או לא מספיק לציין את שם המשפחה של הכותב/ת:

- כותבים שונים בעלי שם משפחה זהה: אם ברשימה הביבליוגרפית ישנם מספר כותבים בעלי שם משפחה זהה, יש להוסיף להפניה גם את האות הראשונה של השם הפרטי, ואם גם היא זהה אזי את השם המלא.
- מספר כותבים של מקור מסוים: אם מקור מסוים נכתב על ידי יותר מכותב אחד, יש לכתוב את שמות המשפחה של כל הכותבים.
- מקור שלא ידועה זהות כותביו: יש להפנות למקור על פי שם היצירה, בדומה למקרה של כותב/ת בעל/ת יותר ממקור אחד. שימו לב שבקיצור השם עליכם להיות זהירים לא להשמיט את תחילת שם המקור, שכן אז לא ניתן יהיה למצוא אותו בביבליוגרפיה.
- מספר מקורות של כותב/ת אחד/אחת: אם אותו כותב או כותבת מופיעים ברשימה הביבליוגרפית יותר מפעם אחת יש לציין לאיזה ספר / מאמר / אתר אינטרנט אתם מתייחסים בהפניה. אם למשל אתם מתייחסים בחיבורכם הן לספר *The Film Sense* והן לספר *Film Form: Essays in Film Theory* של Sergei Eisenstein לא מספיק לציין את שם משפחתו. במקרה זה יש לציין את שם הספר, אותו ניתן לקצר בצורה חד משמעית ומובנת – למשל, להוריד את ה-The מתחילת הספר הראשון ואת כותרת המשנה משם הספר השני. אם אתם מרבים להפנות למקורות אלה תוכלו לציין במפורש שבהפניות הבאות יופיע שם הספר בקיצור שיוגדר על ידכם.

דוגמא

כבר בכתבתו על התיאטרון עסק אייזנשטיין בדרכים בהן ניתן " *to produce certain emotional shocks in a proper order [...]* " (Eisenstein, *Film Sense* 231), הדגשה במקור). בהמשך יתפתח רעיון זה גם בקולנוע, אשר תפקידו לפי תפיסתו הוא " *stirring up contradictions within the spectator's mind [...]* " (Eisenstein, *Film Form* 46). ניתן להגיע לאפקט זה באמצעות קונפליקטים קולנועיים, כמו הקונפליקט בין אובייקט לבין מימדיו המושג על ידי עדשות מעוותות (39).

הסבר: שימו לב ששמות של ספרים נכתבים בגופן אחר, ושם מופיע ללא מירכאות (ר' סעיפים 5.5.4 ו-5.5.5). כמו כן, כאשר אתם מפנים ברצף לאותו מקור (ולא נוצר מרווח גדול בין הציטוטים), אין צורך לחזור על שם הכותב, ויש להסתפק במספר העמוד בלבד.

5.3.3 הפניות בהן לא ניתן או לא מספיק לציין טווח עמודים

במקרים מסוימים לא ניתן או לא מספיק לציין מספר/י עמודים:

- מקור ללא עמודים: לעיתים ישנם פרסומים בני עמוד יחיד, ללא מספרי עמודים, או דפי אינטרנט שאינם מחולקים לעמודים. במקרה זה, כמובן, לא ניתן להפנות לעמוד מסוים.
- יצירה בעלת מספר כרכים: אם ברצונכם להפנות לכרך מסוים ובתוכו לעמוד מסוים יש לכתוב רק את מספר הכרך ואת מספר העמוד, ולהפריד ביניהם באמצעות נקודתיים. למשל: (Bazin 2: 63).
- אם ברצונכם להתייחס לכרך מסוים במלואו (בפרפרזה) תוכלו להעזר במילה "כרך", או "vol." באנגלית. למשל: (Bazin, Vol. 1).
- מקורות בעלי חלוקה נוספת: לא מומלץ להסתפק בהפניה לעמוד ביצירות ספרות שיצאו במספר תרגומים ומהדורות. במקרה זה, לאחר מספר העמוד כדאי לציין גם חלק ו/או פרק, ולהפרידם בנקודה-פסיק. למשל: (דויסטויבסקי 1; חלק 1, פרק 1).
- מקורות בעלי חלוקה אחרת: ביצירות קלאסיות ודתיות (כמו התנ"ך) אין לציין עמוד כלל אלא להפנות באופן בו נהוג בספרות המשנית אותה אתם קוראים. למשל: (אליאדה 9.19) מפנה אל השורה ה-19 בספר התשיעי ביצירתו של הומרוס. (Ham 1.5.35-37) מפנה אל שורות 35-37 בתמונה החמישית במערכה הראשונה של "המלט" מאת Shakespeare.

5.3.4 הפניות להפניות

- באופן כללי עליכם לאתר את המקור אותו אתם מצטטים. אם מקור זה אינו נגיש תאלצו לעתים להשתמש במקור משני, אשר מכיל ציטוט למקור שלכם. במקרה זה יש לציין זאת בהפניה באמצעות "מצוטט ב" או "qtd. in" לפני המקור המשני.
- למשל: (Kristeva, qtd. in Friedman 147).
- הסבר**: ציטוט זה נכתב במקור על ידי קריסטיבה אך הוצא מתוך מאמרה של פרידמן.

5.4 הערות שוליים והערות סיום

- על החיבור האקדמי להתפתח באופן לוגי ולהתקשר לטענה המרכזית. יש להשמיט מהחיבור הסופי כל מה שאינו שייך ועשוי להסיח את דעת הקוראים מהטענה שלכם. עם זאת, לעיתים ברצונכם לספק מידע שאינו משתלב ישירות בטקסט אך בכל זאת רלוונטי. אם למשל נאלצתם לצטט ממקור משני, תוכלו להסביר את הסיבה לכך בהערה.
- הערות שוליים יופיעו בתחתית העמוד ויופרדו ממנו בקו קצר, והערות סיום יופיעו בסוף העבודה. ההפניה אל הערת השוליים / סיום תעשה באמצעות מספרים עולים בכתב עילי. מעבדי תמלילים רבים מאפשרים כתיבה ומספור אוטומטיים של הערות שוליים והערות סיום.

5.5 שמות

בגוף העבודה יהיה עליכם להזכיר שמות שונים של יוצרים, ויצירות כמו סרטים, מאמרים או ספרים בשפות שונות.

5.5.1 שמות אנשים

בפעם הראשונה בה מוזכר בן אדם יש לרשום את שמו במלואו. באופן כללי מומלץ, לשם הנוחות ורציפות הכתיבה והקריאה, לכתוב אותו באותיות עבריות לאורך העבודה. עם זאת יש לכתוב שם המשפחה בשפת המקור בסוגריים בהתייחסות הראשונה אל אותו אדם בעבודה. בכל מקרה, בהפניות למקורות יש לכתוב תמיד את השם בשפה ובאופן שהוא מופיע ברשימה הביבליוגרפית. בהתייחסויות הבאות לאותו אדם אין צורך לחזור על השם במלואו, וניתן לכנותו רק בשם המשפחה (לפחות בעבור אנשים שפעלו במערב). לדוגמא, בפעם הראשונה בה מוזכר וודי אלן בעבודה יש להוסיף בסוגריים את שם משפחתו באנגלית. בהתייחסות הבאות אליו ניתן להסתפק בשם המשפחה בלבד.

אין להוסיף תארים כמו "מר", "גברת", "דוקטור" למעט מספר יוצאי דופן:

- דמויות היסטוריות מסוימות מוכרות עם תואר, למשל: "Mme de Staël".
 - יש להתייחס אל דמויות בדיוניות כפי שהן מכונות ביצירה, כמו, למשל "ד"ר ג'קיל"
- יוצרים מפורסמים מוכרים בשם מקוצר, שם עט או שם במה שניתן להשתמש בו. למשל, "קארי גרנט" במקום "ארצי'בולד ליץ"

דוגמא

בדיונו על דמות הכוכב יוצר ריצ'ארד דאייר (Dyer) הבחנה ברורה בין השחקן "בשר ודם" לבין דמותו הציבורית של הכוכב. על "האדם האמיתי" אין, על פי דאייר, הרבה מה להגיד, מתוך העובדה שאנו לעולם לא פוגשים את הכוכב כאדם, אלא רק דרך טקסטים דרכם אנו מתוודעים אליו (Dyer, *Stars 2*). למשל, וודי אלן (Allen) אינו "באמת" מוכר לצופיו אלא דרך טקסטים שונים.

5.5.2 כותרות יצירות

לעיתים יהיה עליכם להזכיר מאמרים מרכזיים, ספרים חשובים, סרטים, או סדרות טלוויזיה בגוף העבודה. שם של יצירה מורכב מותרת ראשית ומותרת משנה, אם ישנה. ביניהן יפרידו נקודתיים, אלא אם כן הכותרת הראשית כבר מסתיימת בסימן פיסוק אחר, כמו סימן שאלה, מקף או סימן קריאה. למשל, *Cowboy* *Metaphysics: Ethics and Death in Westerns* מציין ספר שכותרתו הראשית היא *Cowboy* *Metaphysics* וכותרת המשנה שלו היא: *Ethics and Death in Westerns*.

אם ברצונכם לכתוב שמות של יצירות בעברית או בקיצור יש לציין בסוגריים, בפעם הראשונה בה מופיע השם, את השם המלא בשפה בה הוא מופיע ברשימת המקורות.

5.5.3 כותרות באנגלית

באנגלית שמות של יצירות מתאפיינות באות גדולה בתחילת מילים מסוימות (capitalization). שימו לב, רק האות הראשונה במילה תהיה גדולה, ולא כל האותיות במילה. למשל, *Star Wars* ולא *STAR WARS*.

אולם, שוד ושבר, לא כל המילים בשם זוכות לאות גדולה בתחילתן. המילים שיתחילו באות גדולה הן:

1. המילה הראשונה, כמו *The Bridge on the River Kwai*

2. המילה האחרונה, כמו *To Die For*

3. מילים עיקריות, גם כשהן מופיעות אחרי מקף

אילו מילים נחשבות למילים עיקריות?

1. שמות עצם (nouns)

2. כנויים (pronouns), למשל *The Secret of My Success*, *The Mouse That Roared*,

Will There Really Be a Morning?

3. פעלים, למשל *One Flew over the Cuckoo's Nest*

4. תואר השם (adjectives), למשל *The Long Voyage Home*

5. תואר הפועל (adverbs), למשל *Falling Down*, *Will There Really Be a Morning?*

6. מילות זיקה (subordinating conjunctions), כמו *After, Although, As If, As Soon*

The As, Because, Before, If, That, Unless, Until, When, Where, While, למשל,

Man Who Would Be King

אילו מילים אינן נחשבות למילים עיקריות?

1. התוויות (articles): *a, an, the*, למשל *The Day the Earth Stood Still*

2. מילות יחס (prepositions), כמו *to, of, in, between, against*, למשל *All in the Family*

3. מילות חיבור (coordinating conjunctions), כמו *and, but, for, nor, or, so, yet*, למשל

Frankie and Johnny

4. ה-*to* בשם פועל (infinitive), למשל *How to Marry a Millionaire*

בשפות אחרות נהוגים כללים אחרים. בשפות רבות האות הראשונה של המילה הראשונה תהיה אות גדולה, ושאר הכותרת תכתב על פי הכללים בכתיבת פרוזה רגילה.

דוגמאות

Intertextuality in Literature History; Movies and Mass Culture; I Lost it at the Movies

5.5.4 שמות יצירות עצמאיות

יצירה עצמאית היא למשל ספר, מחזה, סרט, כתב עת, סדרת טלוויזיה, או הופעה. אם השם הוא באותיות לטיניות יש להדגישו באחת מהדרכים הבאות:

1. אותיות מוטות (italics), למשל *Friends*.
2. אותיות עבות (bold), למשל **British Journal of Aesthetics**.
3. קו תחתון, למשל Horror: The Film Reader.
4. יש הנוהגים לסמן שמות **סרטים** ב-small caps, למשל THE LONG GOODBYE.

אם השם הוא באותיות עבריות יש להדגישו באחת מהדרכים הבאות:

1. אותיות עבות (bold), למשל **מרס תורכי**.
2. קו תחתון, למשל זמנים.
3. שינוי גופן ביחס לשאר הטקסט בעבודה, למשל **פשר החלומות**.

בכל מקרה, לאחר שבחרתם פורמט הדגשה לכל שפה, יש להקפיד להשתמש בו לכל אורך החיבור.

5.5.5 שמות יצירות שהן חלק מיצירה עצמאית

כותרת של יצירה שהיא חלק מפרסום גדול יותר, כמו מאמר מתוך כתב עת, פרק מתוך ספר, אפיזודה מתוך סדרת טלוויזיה, או ערך מתוך אנציקלופדיה יש לכתוב בתוך מירכאות כפולות. פורמט זה נכון הן לכותרות בעברית והן לכותרות באותיות לטיניות. אין לשנות את עיצוב האותיות הרגיל. אם השם עצמו מכיל כבר מירכאות יש להחליף כל אחת מהן בגרש בודד. אין צורך במירכאות כפולות או בכל סימן אחר אם החלק איננו כותרת, למשל, מבוא (Introduction), הקדמה (Preface), אחרית דבר (Afterword).

דוגמאות:

"Sepharadim in Israel: Zionism from the Standpoint of its Jewish Victims"

"פוסט מודרניזם או ההיגיון התרבותי של הקפיטליזם המאוחר"

6 מקורות

בסיום החיבור תופיע רשימת מקורות. בחוג לקולנוע וטלוויזיה נהוגות שלוש רשימות מקורות. ברשימה אחת יש לכתוב את הפריטים לביבליוגרפיה, המכילה ספרים, כתבי עת ואתרי אינטרנט. ברשימה שנייה תהיה פילמוגרפיה קולנועית המכילה סרטים. ברשימה שלישית תופיע פילמוגרפיה טלוויזיונית המכילה סדרות ותוכניות טלוויזיה. רשימת המקורות תתחיל **בעמוד חדש**, אשר ימשיך את מספור העמודים של החיבור כולו. לפני כל חלק ברשימת המקורות יש לכתוב את הכותרת: "ביבליוגרפיה", "פילמוגרפיה סרטים" ו"פילמוגרפיה טלוויזיה".

6.1 מבנה רשימת מקורות

1. בעבודה שכתובה בעברית יש לפתוח את הרשימה הביבליוגרפית בפריטים שנכתבו בעברית (גם המתורגמים שבהם), ואחריהן את כל הפריטים שנכתבו באותיות לטיניות או אחרות. שימו לב: יש להגדיר את כיוון הפסקה של הפריטים שנכתבו באותיות לטיניות באופן שונה מהפריטים בעברית, דהינו משמאל לימין.
2. הסדר בין הפריטים יהיה בסדר הא"ב (a, b, c) של שם המשפחה של המחבר/ת. אם שני שמות משפחה זהים יש לסדר ביניהם על פי השמות הפרטיים.
3. אם מספר פריטים נכתבו על ידי מחבר/ת אחד/אחת, יש לסדרם על פי שם המאמר / ספר, תוך התעלמות מתוויות כמו ה-הידיעה, a, an, the.
4. אם לא ידוע מי הכותב/ת יש למקם את הפריט על פי שמו של הפריט (לדוגמא שם של אתר אינטרנט), תוך התעלמות מתוויות כמו ה-הידיעה, a, an, the.
5. כללי כתיבה של שמות יצירות עצמאיות או שהן חלק מיצירה חלים גם כאן (ר' סעיפים 5.5.4 ו-5.5.5).
6. כל פריט ייכתב בשורה חדשה שתהיה צמודה לשוליים. אם אורך הפריט עולה על שורה אחת, השורה **השנייה והשורות שאחריה תורחקנה מהשוליים בסנטימטר אחד נוסף ("שורות תלויות" בעיצוב פסקה).**

דוגמא לכתיבה לא טובה:

פרידמן, מיכל. "בין שתיקה לנידוי: המדיום הקולנועי ואלמנת המלחמה הישראלית".

מבטים פקטיביים – על קולנוע ישראלי. עריכה: נורית גרץ, אורלי לובין, ג'אד נאמן. תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1998. 33-43.

Bazin, Andre. "The Myth of Total Cinema." 1946. Trans. Hugh Gray. *Film Theory and Criticism*. Eds. Gerald Mast et al. 4th ed. New York and Oxford: Oxford U P, 34-37.

הסבר: בפריט הראשון השורה הראשונה מורחקת מהשוליים יותר מאשר השורות שאחריה. הפריט השני מוצמד לימין, כאילו היה פריט בעברית. על מנת לתקן מצבים אלו יש לעצב מחדש את הפסקאות: את הפריט הראשון להגדיר כפסקה "תלויה" ("hanging") ואילו את הפריט השני להצמיד לשמאל.

תיקון הדוגמא:

פרידמן, מיכל. "בין שתיקה לנידוי: המדיום הקולנועי ואלמנת המלחמה הישראלית". **מבטים פקטיביים – על קולנוע ישראלי**. עריכה: נורית גרץ, אורלי לובין, ג'אד נאמן. תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1998. 33-43.

Bazin, Andre. "The Myth of Total Cinema." 1946. Trans. Hugh Gray. *Film Theory and Criticism*. Eds. Gerald Mast et al. 4th ed. New York and Oxford: Oxford U P, 34-37.

6.2 כתיבת ביבליוגרפיה

6.2.1 ספר שלם

מבנה כללי:

שם משפחה של המחבר/ת, שם פרטי. כותרת הספר. עיר הוצאה: שם הוצאה, שנת הוצאה.

הערות:

1. אם לפריט מספר מחברים יש לציין אותם בסדר בו הם מופיעים על הכריכה. שמות הכותב/ת השני/ה ואילך ייכתבו ללא היפוך – זאת אומרת שם פרטי ומיד אחריו (ללא פסיק) שם משפחה. למשל: Bordwell, David and Kristin Thompson.
2. כותרת הספר ניתנת לכתיבה על פי הכללים המפורטים בסעיף 5.5.4. למשל, באותיות מוטות אם היא באותיות לטיניות, או באותיות עבות/ קו תחתון/ גופן שונה אם היא בעברית. בכל מקרה, יש להקפיד על אחידות לכל אורך רשימת המקורות.
3. בדרך כלל מידע על הוצאה, עיר הוצאה ושנת הוצאה יימצא על השער, או על אחד העמודים הראשונים בספר. לעיתים תמצאו חלק מהמידע בעמודים האחרונים או על הכריכה האחורית של הספר.
4. אם מצוינת רשימת ערים, מספיק לציין את עיר ההוצאה הראשונה שמופיעה.
5. אם לא ידועה שנת ההוצאה יש לרשום את שנת שמירת הזכויות (copyright) האחרונה שמופיעה.
6. רצוי לקצר את שם ההוצאה:
 - להשמיט תוויות "a", "an", "the".
 - להשמיט קיצורים עסקיים כמו 'בע"מ', "Ltd.", "Inc.", "Co."

- להשמיט מילים המציינות שמדובר בהוצאה, כמו "הוצאת", "House", "Publishers", אלא אם מדובר בהוצאה אוניברסיטאית.
- קיצור המילה "University" לאות U ו-Press לאות P.

דוגמאות:

1. ספר שנכתב במקור בעברית:

אבישר, אילן. **אמנות הסרט: הטכניקה והפואטיקה של המבע הקולנועי**. תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1995.

2. ספר שנכתב במקור באנגלית ותורגם לעברית:

פוסטמן, ניל. **בידור עד מוות: השיח הציבורי בעידן עסקי השעשועים**. 1985. תרגום: אמיר צוקרמן. תל-אביב: ספרית פועלים; קיבוץ ארצי השומר הצעיר, 2000.

שימו לב: אם שנת ההוצאה המקורית נכתבת (ואין זו חובה) אזי היא מופיעה בין שם הספר לשם המתרגם, ושנת ההוצאה בעברית נכתבת בסוף. כמו כן יש להוסיף את שם המתרגם או המתרגמת.

3. ספר באנגלית:

Altman, Rick. *Film / Genre*. London: BFI, 1999.

4. ספר מאמרים של סופר אחד, המתורגמים לאנגלית וערוכים על ידי המתרגם:

Bazin, André. *What is Cinema?* Ed. and trans. Hugh Gray. Vol. 2. Berkeley: U of California P, 1971.

שימו לב: אם מדובר בתרגום ניתן אך לא הכרחי להוסיף פרטים על המקור שתורגם. פרטים אלה יופיעו בסוף הפרטים הרגילים ויופרדו במילים "תרגום של" או "Trans. of".

5. מהדורה חמישית של ספר

Bordwell, David and Kristin Thompson. *Film Art*. 5th edition. New York: McGraw Hill, 1997.

6.2.2 מאמר מתוך ספר

מבנה כללי:

שם משפחה של המחבר/ת, שם פרטי. "שם הפרק/המאמר". כותרת הספר. העורכים/עורכות. עיר הוצאה: שם הוצאה, שנת הוצאה. עמודים.

הערות:

לעיתים אינכם מתייחסים לספר שלם, אלא רק לחלק מתוכו – מאמר של כותב מסוים באסופה, פרק מתוך ספר של כותב יחיד, וכו'. במקרה זה יהיה עליכם להוסיף פרטים:

1. לאחר שם המחבר/ת ולפני שם הספר עליכם לציין את שם המאמר, בדרך כלל במרכאות כפולות (ר' סעיף 5.5.5), ושם מתרגם מאמר זה, אם הוא שונה משאר הספר.
2. אתם יכולים גם להוסיף את שנת הפרסום המקורית ולאחר מכן יבואו פרטי הספר.
3. בסוף פרטי הספר יש לכתוב את העמוד או את טווח העמודים בהם מופיע המאמר / פרק אליו אתם מתייחסים. יש לכתוב את **מלוא הטווח של הפרק**, ולא רק את העמודים אליהם הפנתם בציטוטים במהלך החיבור. כמו כן, אם אתם מציינים בסוף הפריט מספרי עמודים, הרי שהשתמשתם רק בחלק מן הספר/כתב עת, ולכן חובה לרשום במרכאות את כותרת החלק.

דוגמאות:

1. מאמר מתוך ספר מאמרים (אנתולוגיה) בו יש כותבים שונים:

זנגר, ענת. "נשים בקולנוע הישראלי: הצד האפל של הירח". **מבטים פקטיביים – על קולנוע ישראלי**. עריכה: נורית גרץ, אורלי לובין, ג'אד נאמן. תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1998. 205-214.

Ang, Ien. "The Nature of the Audience". *Questioning the Media – A Critical Introduction*. Ed. John Downing, Ali Mohammadi and Annabelle Sreberny-Mohammadi. London: Sage, 1990. 155-165.

2. פרק (או מאמר) מתוך ספר השייך כולו לכותב אחד, ותורגם כולו ע"י אותו מתרגם:

טריפו, פרנסואה. "לזביטש: לזביטש היה נסיך". 1968. **הסרטים בחיי**. תרגום: אביטל ענבר. מסדה, 1987. 58-61.

3. מאמר מתוך ספר מאמרים (אנתולוגיה) שנכתבו ותורגמו על ידי כותבים שונים:

Metz, Christian. "On the Notion of Cinematographic Language". Trans. Diane Abramo. *Movies and Methods: An Anthology*. Ed. Bill Nichols. Berkeley: U of California P, 1976. 582-589.

4. הקדמה לספר שנכתבה על ידי כותב שאיננו הכותב של שאר הספר:

Truffaut, François. Foreword. *What is Cinema?* by André Bazin. Ed. and trans. Hugh Gray. Vol. 2. Berkeley: U of California P, 1971.

6.2.3 מאמר מתוך כתב-עת

מבנה כללי:

שם משפחה של המחבר/ת, שם פרטי. "שם המאמר". שם כתב העת מס' ערך (שנה): טווח עמודים.

הערות:

הכללים בכתיבת מאמר מתוך כתב עת דומים מאוד לכללים של כתיבת מאמר או פרק מספר, אם כי לא כל הנתונים זהים:

1. בדרך כלל כתבי עת אקדמיים ממוספרים לפי כרכים ולפי מספר גיליון. מספר הכרך (volume) משתנה מדי שנה ומספר הגיליון (issue) תוך כדי אותה שנה. למשל 3 issue 19 vol. מציין את הגיליון השלישי בכרך ה-19. מספור העמודים ממשיך ברצף בין גיליון לגיליון באותו כרך, ועל כן ברשימה הביבליוגרפית מספיק לציין את מספר הכרך, ואין צורך להוסיף את מספר הגיליון. בתום השנה אוספת הספרייה את הגיליונות השונים, וכורכת אותם יחדיו לכרך אחד, כך שגם אין כל קושי לאתר את המאמר הדרוש.
2. בכתבי עת מסוימים יש רק מספר גיליון, ובמקרה זה גם כן מספיק לציין רק אותו כאילו היה מספר כרך.
3. רק במקרה שכתב העת אינו כולל מספור עמודים רציף בין גיליונות באותו כרך יש צורך לציין גם כרך וגם גיליון (volume and issue). במקרה זה יש להפריד ביניהם בנקודה (ר' דוגמא 3).

דוגמאות:

1. מאמר מכתב עת בעברית:

נאמן, ג'אד. "מכונת המלחמה המטלורגית: על נוודות בסרט 'רשימת שינדלר'". **תיאוריה וביקורת** 18 (2001): 47-76.

2. מאמר מכתב עת באנגלית:

Millar, Michelle. "Alice Guy: A Life in Motion." *French Cultural Studies* 7 (1996): 229-245.

3. מאמר מכתב עת בו אין רציפות במספור מגיליון לגיליון:

Hallin, Daniel C. "Sound Bite News: Television Coverage of Elections, 1968-1988." *Journal of Communication* 42.2 (1992): 5-24.

6.2.4 כתבה מתוך עיתון או מגזין

מבנה כללי:

שם משפחה של המחבר/ת, שם פרטי. "שם המאמר". שם העיתון תאריך, שם המוסף: טווח עמודים.

הערות:

1. כתבה בעיתון איננה נחשבת מקור אקדמי, אך עדיין יכולה להוות מקור מידע או טקסט אותו תרצו לנתח.
2. אם אתם מציינים כתבה או ביקורת מתוך עיתון או מגזין שאינו כתב-עת אקדמי אין לציין מספר כרך או גיליון, אלא את התאריך (ואת המהדורה אם יצאו מספר מהדורות באותו יום).
3. אם העיתון מחולק לחלקים, הדבר בדרך כלל ישתמע ממספרי העמודים. למשל עמוד ג4 יציין את העמוד הרביעי בחלק השלישי של העיתון באותו יום.
4. אם העיתון מחולק לחלקים מבלי שהדבר יבוא לידי ביטוי במספור, יש לציין את החלק לאחר התאריך. אם לחלק אין שם, אלא רק מספר, יש להוסיף לפני כן את המילה "חלק" (או "Sec" באנגלית).
5. לעיתים כתבות בעיתונים נמשכות על פני מספר עמודים שאינם ברצף, דבר המקשה על רישום טווח העמודים. במקרה זה תוכלו לציין רק את העמוד הראשון ולאחריו "+". למשל "ג4+" מציין כתבה שמתחילה בעמוד הרביעי של חלק ג וממשיכה בעמוד אחר שאינו העמוד החמישי של אותו חלק.

דוגמאות:

אינגבר, נחמן. "הסרטים הטובים". **העיר** 26 יולי 2001, עכבר העיר: 94-95.

ששון, גדי. "הסייבר-דייקס הראשונות". **הזמן הוורוד** אוגוסט 2001: 6.

Trachtenberg, Jeffrey A. "What's in a Movie Soundtrack? Catchy Tunes and Big Business." *Wall Street Journal* 1 Apr. 1994, eastern ed.: B1.

6.2.5 אתר אינטרנט

הערות:

אם ברצונכם לשלב אתר אינטרנט שלם בתוך הביבליוגרפיה יש לכלול את הפרטים הבאים, אם ניתן לאתרם:

1. שם הפרויקט או מאגר המידע
2. שם העורכת (יצוין על ידי Ed. ואחריו השם)
3. מספר גרסה, אם ישנה, תאריך עדכון אחרון, מוסד אחראי / מממן

4. תאריך בו פניתם אל האתר

5. שם האתר, מוקף ב- "<>", וכולל סוג הגישה (http, telnet, ftp)

דוגמאות:

1. אתר אינטרנט:

Crime Spree - Quentin Tarantino Fanlisting. Sep 17, 2004. TheFanlistings. 27 Sept 2004. <<http://www.too-manic.net/quentin/>>

במקרה של הפניה לאתר בגוף העבודה יש להפנות כך:

[...] בחינה של אתר מעריצים של טרנטינו (*Crime Spree*) חושפת בפנינו את מעמדו ככוכב בין-לאומי.

2. דף אינטרנט עם כותב/ת ברורה:

דובדבני, שמוליק. "אור גדול". *Ynet*. 27 ספטמבר, 2004

<<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-2977002,00.html>>

במקרה של הפניה לאתר בגוף העבודה יש להפנות כך:

[...] בדיונו בסרט **אור** טוען דובדבני, בין היתר, כי הסרט הוא "בעל מחויבות חברתית נעלה" (דובדבני).

אם לדובדבני יש עוד מקור ברשימה הביבליוגרפית, יש לפנות כך: (דובדבני, "אור גדול").

3. ספר או מאמר המועלים על האינטרנט:

Austen, Jane. *Pride and Prejudice*. Ed. Henry Churchyard. 1996. 10 Sept. 1998 <<http://www.pemberley.com/janeinfo/prideprej.html>>.

Miles, Adrian. "Singin' in the Rain: A Hypertextual Reading." *Postmodern Culture* 8.2 (1998). 25 June 1998 <<http://jefferson.village.virginia.edu/pm/issue.198/8.2miles.html>>.

4. ספר מקוון (שנכתב לאינטרנט) או פרק מתוך אותו הספר:

Chandler, Daniel. *Semiotics for Beginners*. 29 Sept. 2004. <<http://www.aber.ac.uk/media/Documents/S4B/semiotic.html>>

Chandler, Daniel. "Denotation, Connotation and Myth." *Semiotics for Beginners*. 29 Sept. 2004. <<http://www.aber.ac.uk/media/Documents/S4B/sem06.html>>

5. כתבה ממגזין או עיתון שפורסמה באינטרנט:

Ebert, Roger. "Edward Scissorhands." 14 Dec 1990. *Chicago Sun-Times*. 28 Sept 2004.
<http://www.suntimes.com/ebert/ebert_reviews/1990/12/582178.html>

6.2.6 דוגמא לרשימה ביבליוגרפית מלאה

לפניכם דף ביבליוגרפיה לדוגמא. שימו לב לפרטים הבאים:

1. הפריטים בעברית קודמים לפריטים באנגלית ובגרמנית, ומסודרים לפי סדר האלף-בית.
2. אין מספור של הפריטים.
3. אתרי האינטרנט, המאמרים והספרים מופיעים באותה רשימה.
4. אופן ההדגשה של הספרים והמאמרים הוא זהה ועקבי (כאשר בעברית ובאנגלית ההדגשה שונה, אך אין זה הכרחי).
5. יש רווח ברור בין פריט לפריט.

רשימה ביבליוגרפית

- אדף, שמעון. "הוא קוסם". *Ynet*. 16 מאי 2004. <<http://www.ynet.co.il/articles/1,7340,L-2879501,00.html>>
- אלתוסר, לואי. **על האידיאולוגיה**. תרגום: אריאלה אזולאי. תל-אביב: רסלינג, 2003.
- בארט, רולאן. **מיתולוגיות**. תרגום: עידו בסוק. תל-אביב: בבל, 1998.
- בארט, רולאן. "הרטוריקה של הדימוי". **תקשורת כתרבות**. כרך א. עורכות: תמר ליבס ומירי טלמון, תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 2003. 259-271.
- בן-פורת, זיוה. "בין-טקסטואליות". **הספרות** 34.2 (1985): 170-178.
- בן-שאול, ניצן. **מבוא לתיאוריות קולנועיות**. תל-אביב: דיונון, 2000.
- פרידמן, מיכל. "בין שתיקה לנידוי: המדיום הקולנועי ואלמנת המלחמה הישראלית". **מבטים פקטיביים – על קולנוע ישראלי**. עריכה: נורית גרץ, אורלי לובין, ג'אד נאמן. תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1998. 33-43.
- Bazin, André. "The Myth of Total Cinema." 1946. Trans. Hugh Gray. *Film Theory and Criticism*. Eds. Gerald Mast et al. 4th ed. New York and Oxford: Oxford U P, 34-37.
- Crime Spree - Quentin Tarantino Fanlisting*. Sep 17, 2004. TheFanlistings. 27 Sept 2004. <<http://www.too-manic.net/quentin/>>
- Humphries, Reynold. "Yet More Thoughts on the *Auteur*." *Iris* 28 (1999): 49-60.
- Prince, Stephen. "The Filmmakers." *A New Pot of Gold: Hollywood Under the Electronic Rainbow, 1980-1989*, Vol. 10 of the *History of American Cinema* series. New York: Charles Scribner's Sons, 2000. 186-256.
- Salber, Wilhelm. *Film und Sexualität: Untersuchungen zur Filmpsychologie*. 2. Auflage. Bonn: Bouvier, 1971.
- Silverman, Kaja. "The Female Authorial Voice." 1988. *Film and Authorship*. Ed. Wexman, Virginia W. New Brunswick: *Rutgers U P*, 2003. 50-75.
- Silverman, Kaja. *The Subject of Semiotics*. New York: Oxford U P, 1983.

6.3 כתיבת פילמוגרפיה

את המידע הדרוש לכם לצורך כתיבת הפילמוגרפיות ניתן לאתר במדריכי סרטים, באתרים ספציפיים המוקדשים לסרט או לסדרה בה אתם עוסקים, או במאגרי מידע כלליים. כדאי לוודא שהמידע אותו מצאתם אכן אמין. אתר מומלץ לאיתור מידע על סרטים מכל העולם ועל סדרות טלוויזיה: <http://www.imdb.com/>.

6.3.1 פילמוגרפיה סרטים

אם הזכרתם סרטים במהלך החיבור חובה עליכם לכלול "פילמוגרפיה סרטים" אשר תספק את המידע הדרוש אודות הסרט. יש לוודא שהחיבור אכן מכיל את המידע הדרוש כדי למצוא אותו בפילמוגרפיה. אם, למשל, יצרתם פילמוגרפיה על פי שם במאי/ת, יש לוודא שבאזכור הראשון של הסרט אכן מופיע בסוגריים שם הבמאי/ת. אם יצרתם פילמוגרפיה באותיות לטיניות (נניח, לשמות סרטים באנגלית), יש לוודא שלפחות באזכור הראשון של הסרט בחיבור עצמו רשמתם את השם באנגלית.

קיימים בחוג שני פורמטים לכתיבת פילמוגרפיה לסרטים:

אופציה 1:

שם הסרט. שם במאי/ת. שם חברת ההפקה ו/או ארץ ההפקה, שנת הפקה.

אופציה 2:

שם משפחה של הבמאי/ת, שם פרטי. שם הסרט. שם חברת ההפקה ו/או ארץ ההפקה, שנת הפקה.

דוגמאות

1. רשימה פילמוגרפית על פי האופציה הראשונה

It's A Wonderful Life. Frank Capra. USA: RKO, 1946.

Persona. Ingmar Bergman. Sweden: Svensk Filmindustri, 1966.

The Princess Bride. Rob Reiner. USA, 1987.

Short Cuts. Robert Altman. USA. 1993.

2. רשימה פילמוגרפית על פי האופציה השנייה

Altman, Robert. *Short Cuts*. USA. 1993.

Bergman, Ingmar. *Persona*. Sweden: Svensk Filmindustri, 1966.

Bergman, Ingmar. *Vargtimmen [Hour of the Wolf]*. Sweden: Svensk Filmindustri, 1968.

Reiner, Rob. *The Princess Bride*. USA, 1987.

6.3.2 פילמוגרפיה טלוויזיה

אם הזכרתם תוכניות טלוויזיה במהלך החיבור, עליכם לכלול "פילמוגרפיה טלוויזיה". לכל פריט יש לציין את הפרטים הבאים:

מבנה כללי:

"שם האפיזודה". מספר האפיזודה. שם הסדרה. מועד השידור, ערוץ משדר.

הערות:

1. לא תמיד תמצאו שם אפיזודה או מספר אפיזודה. תוכלו להיעזר באתרי אינטרנט לכך. (לדוגמא: <http://tvschedules.about.com/library/shows/blepgd.htm>)
2. רצוי לציין במועד השידור ובערוץ משדר את השידור הראשון של פרק זה. אם אינכם מצליחים לגלות זאת תוכלו להסתפק במועד ובערוץ של שידור חוזר.
3. אם מדובר בתוכנית שאיננה חלק מסדרה, או דיון בסדרה שלמה, לא תוכלו, כמובן, לכתוב שם אפיזודה או את מספרה, וניתן יהיה לציין רק: שם הסדרה/שם תוכנית. מועד השידור, ערוץ משדר.

דוגמאות

Buffy the Vampire Slayer. 1997-2001, WB; 2001-2003, UPN.

"Pax Soprana." 1.6. *The Sopranos*. 14 February 1999, HBO.

"The Soup Nazi." 115. *Seinfeld*. 2 November 1995, NBC.

Without Walls: An Interview with Dennis Potter. 5 April 1994, Ch 4.

7 מדריך מקוצר

מדריך זה מיועד כתזכורת קצרה, תוך כדי עבודה, ואינו תחליף לדפי ההנחיות שלפניו:

7.1 פרפראזה או ציטוט

מפנים בסוגריים למקור הפרפראזה (ניסוח במילים שלכם) או הציטוט (המופיע בין מירכאות ושפת המאמר המצוטט). ההפניה תכלול, בדרך כלל, שם משפחה של המחבר/ת ומספר עמוד או טווח עמודים, כאשר אין צורך לפסק או לציין "עמוד" או "עמ". במקרה ולכותב/ת יש יותר ממקור אחד המופיע בעבודה, יש לציין גם מלה מרכזית משם המקור (ולא את השנה). ציטוט של עד ארבע שורות משלבים בתוך רצף הטקסט של הפסקה. ציטוט ארוך יותר מופרד, ונכתב בפסקה נפרדת ובאופן שונה מיתר הפסקאות (ר' סעיף 5.2.4).

דוגמאות:

כאשר קיים רק מקור אחד לכותב בשם אנטוני גרמשי יש לכתוב: (גרמשי 60).

כאשר קיימים שני מקורות ומעלה לכותב בשם רולן בארת יש לכתוב: (בארת, **מיתולוגיות 34**) (בארת, "הרטוריקה" 272)

דוגמא לשילוב פרפרזה, ציטוט קצר וציטוט ארוך בעבודה:

למרות ההדים שעוררה הכרזתו של בארת על מותו של הסופר (Barthes, *Image* 142) קשה מאוד להסכים שמוות זה אכן הגיע, ולכן קשה לקבל, לדוגמא, את הדברים הבאים שכותב בארת במקום אחר: "As institution, the author is dead, his civic status, his biographical person have disappeared" (Barthes, *Pleasure* 27). מתוך התחושה שההספד שנושא בארת לזכרו של הסופר נאמר מעל קבר ריק, כותב שון בֶּרְק את הדברים הבאים:

'The Death of the Author', at its own testament, is not the description of an 'event' prior to itself, and only the most spellbound of readers could conclude that it 'occurs' in the course of the seven pages that Barthes devotes to the subject. The revision of an event that has not occurred is of course an oddity, but this is what seems to be happening here. (Burke 29)

7.2 ביבליוגרפיה

לכתיבת ביבליוגרפיה ישנם חוקים רבים, שאין למדריך המקוצר יכולת לפרטם (לפירוט ראו סעיף 6). לעת עתה נתמקד בשתי נקודות מרכזיות: כתיבת שמות מאמרים/פרקים, וכתיבת שמות ספרים/כתבי עת. כאשר אנו רושמים את שמו של מאמר או פרק, יש לרשום אותו בתוך מירכאות, ואילו את שם הספר או כתב העת יש לרשום באופן שונה מיתר האותיות בפריט (בעברית נהוג לשנות את סוג הגופן או להדגישו, או לסמן בקו תחתון; באנגלית נהוג לעיתים קרובות לציין את שם הספר/כתב העת באות מוטה). הנחיות לכתיבת כותרות באנגלית ר' סעיף 5.5.3.

דוגמאות (בעברית ובאנגלית)

1. מבנה פריט ביבליוגרפי לספר:

שם משפחה של המחבר/ת, שם פרטי. כותרת הספר. עיר הוצאה: שם הוצאה, שנת הוצאה.

בן-שאול, ניצן. מבוא לתיאוריות קולנועיות. תל-אביב: דיונון, 2000.

Barthes, Roland. *Image-Music-Text*. Trans. and Ed. Stephen Heath. New York: Hill and Wang, 1972.

2. מבנה פריט ביבליוגרפי לפרק / מאמר מתוך ספר:

שם משפחה של המחבר/ת, שם פרטי. "כותרת המאמר". כותרת הספר. עריכה: עורכי הספר. עיר הוצאה: שם הוצאה, שנת הוצאה. טווח עמודים.

ברינקר, מנחם. "הריאליזם בספרות". בין בדיון לממשות: סוגים בסיפור הישראלי. יחידות 1-3. תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1984. 11-17.

Butler, Jeremy G. "Hollywood and the Star System." **American Cinema and Hollywood: Critical Approaches**. Eds. Hill and Pamela Church Gibson. Oxford: Oxford U P, 2000. 116-127.

3. מבנה פריט ביבליוגרפי למאמר מתוך כתב עת:

שם משפחה של המחבר/ת, שם פרטי. "שם המאמר". שם כתב העת מס' (שנה): טווח עמודים.

בן-פורת, זיוה. "בין-טקסטואליות". הספרות 34.2 (1985): 170-178.

Griffiths, Frederick T. "What Is an (Invisible) Author?" New Literary History 33.2 (2002): 315-341.

8 ביבליוגרפיה

בן-דוד, בני. **מדריך להגשת חיבור אקדמי, תשמ"ט**. [תל אביב]: [חוג לקו"ט, אוניברסיטת תל אביב], [1998].

שורץ, רונית. **הנחיות לכתיבת עבודה סמינריונית ופרוסמינריונית**. [תל אביב]: [חוג לקו"ט, אוניברסיטת תל אביב].

Gibaldi, Joseph. *MLA Handbook for Writers of Research Papers*. 5th edition. New York: The Modern Language Association of America, 1999.

The Internet Movie Database. 22 August 2001 <<http://www.imdb.com>>.

"Writing Guides." *Sourasky Central Library*. Tel Aviv University. 22 August 2001 <[http://www.tau.ac.il/cenlib/electronic_ref.htm#Writing guides](http://www.tau.ac.il/cenlib/electronic_ref.htm#Writing%20guides)>.